

Participatieraad Haarlem
t.a.v. mevrouw R. Nelemaat
Postbus 511
2003 PB Haarlem

Ons kenmerk MO/2020/51676
Datum 4 februari 2020
Afdeling Maatschappelijke Ondersteuning
Contact S. Boekestijn
Telefoon 023-5115707
E-mail sboekestijn@haarlem.nl

Onderwerp: Antwoord college aan participatieraad n.a.v. reactie op het ervaringsonderzoek 2019

Geachte leden van de Participatieraad,

U heeft het college van B&W op 15 januari 2020 een brief gestuurd met opmerkingen en aanbevelingen naar aanleiding van de resultaten van de ervaringsonderzoeken Vrouwenopvang en Maatschappelijke opvang en de notitie over de monitoring van de trajectbegeleiding over het jaar 2019. Wij danken u hartelijk voor de brief en de bijbehorende aanbevelingen. In deze brief geven wij een reactie op uw aanbevelingen en opmerkingen.

1. Doorstroming, uitstroom en vervolg:

In uw brief geeft u het belang aan van voldoende en tijdige uitstroomopties voor alle mensen in Maatschappelijke- en Vrouwenopvang. Momenteel ontbreekt het in de gemeente Haarlem (net zoals in andere gemeenten) aan voldoende uitstroommogelijkheden, er is er zowel een tekort aan reguliere sociale huisvesting als aan beschut- en beschermd wonen plekken.

Het college zet zich actief in om een oplossing te zoeken om de uitstroom zo snel mogelijk te vergroten. Samen met de corporaties streven wij naar een evenwichtig aantal sociale huurwoningen dat jaarlijks bij voorrang aan bijzondere doelgroepen (zoals cliënten van de maatschappelijke opvang) wordt aangeboden. Voor jongere daklozen wordt de tussenvoorziening Perron 18 gerealiseerd. Tenslotte wordt met gemeenten en corporaties in de regio gewerkt aan een Pact om een evenwichtige verdeling van uitstromende daklozen over de regio te realiseren. Voor de vrouwenopvang geldt dat cliënten kunnen uitstromen door zich in te schrijven als urgent woningzoekende in een gemeente naar keuze. Dat kan dus ook buiten onze regio zijn. Met de maatschappelijk werkers van De Blijf-groep zoeken zij uit waar zij het meeste kans op herstel hebben. Hoewel de uitstroom in het algemeen niet altijd even vlot verloopt, is het beeld dat de urgentieregeling in Haarlem naar behoren werkt.

2. Samenwerking tussen ketenpartners:

U benoemt dat het belang van de cliënt in de ketensamenwerking te allen tijde voorop dient te staan en dat de gemeente een regierol hierin heeft.

Het college is dit met u eens, de gemeente heeft samen met de ketenpartners verschillende overlegstructuren opgezet waarbij vastgelopen cliënten kunnen worden besproken. In het komende half jaar wordt de huidige ketensamenwerking geëvalueerd met als doel de huidige samenwerking verder te verbeteren.

3. Monitoring van resultaten in relatie tot de verschillen tussen organisaties

Wat betreft de monitoring van de resultaten van de trajectbegeleiding geeft u aan dat door gemeente helaas alleen wordt gekeken naar uitstroomcijfers. U benadrukt het belang dat betrokken organisaties op één lijn komen en gezamenlijk indicatoren opstellen om het resultaat van trajectbegeleiding te meten. Ook geeft u aan dat er gebruik gemaakt moet worden van de zelfredzaamheidsmatrix en dat het succes van uitstroom en zelfstandig wonen voor elk mens anders is.

Als gemeente willen wij graag betere sturingsinformatie om ons beleid en uitvoeringsafspraken verder vorm te geven. Dat is juist de aanleiding geweest om aan Zorgfocuz een advies te vragen hoe we dit beter kunnen monitoren. Vanaf de periode van het onderzoek en nu heeft de gemeente zelf ook al de verschillende stappen gezet in de registratie. Zo wordt bijvoorbeeld actief gemonitord op de instroom en wachtlijsten van de trajectbegeleiding bij de aanbieders. Ook loopt er momenteel een breder project om de sturingsinformatie binnen het sociaal domein te verbeteren. De maatschappelijke opvang is hier een onderdeel van. Het optimaliseren van onze registratie ziet het college als een continu proces. Het college is het met u eens dat het succes van uitstroom en zelfstandig wonen voor elk mens anders is. Om in te kunnen spelen op de wensen en mogelijkheden van het individu wordt een hersteltraject op maat ingezet. De trajectbegeleider maakt samen met de cliënt een inventarisatie van problemen en kwaliteiten op alle leefgebieden. Op basis hiervan wordt samen met de cliënt bepaald welke acties er nodig zijn om uit te kunnen stromen naar een plek waar iemand gezien zijn perspectief het beste past. Op individueel niveau is het ook al mogelijk om te zien welke stappen een cliënt heeft gezet. Helaas is het niet mogelijk om de effecten voor de totale doelgroep te meten.

4. Nazorg en terugvalgarantie

U pleit ervoor een terugvalgarantie in te stellen, zodat bij terugval door gedrag of andere omstandigheden men de garantie heeft niet weer op straat terecht te komen.

Het voorkomen van terugval en crisis is het uitgangspunt van ons huidige beleid. Samen met de aanbieders zijn er afspraken gemaakt over warme overdracht. Ook wordt er na uitstroom indien nodig begeleiding ingezet om terugval te voorkomen. Het verbeteren van de warme overdracht maakt onderdeel uit van de huidige gesprekken met de ketenpartners.

Ervaringsonderzoek Vrouwenopvang

U geeft aan dat er in de vrouwenopvang hiaten worden geconstateerd in de nazorg. Door het verlies van contact bij uitstroom dreigt het gevaar van terugval in oude gedragspatronen. Door het beter monitoren van de trajectbegeleiding en het bieden van nazorg kan terugval in oud gedrag/netwerk worden voorkomen. Verder adviseert u dat met het oog op de behoefte aan psychologische ondersteuning tijdens verblijf, extra psychologische ondersteuning doorlopend aan zou moeten worden geboden, ook na uitstroom. U adviseert te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor de inzet van capaciteit buiten de hulpverleningsinstanties. Kunnen de praktijkondersteuners van huisartsen een rol spelen?

Vanuit het landelijk programma Geweld hoort nergens thuis wordt een project gefinancierd waarin de gemeenten en organisaties uit onze regio samenwerken met die van Noord-Holland Noord, Zaanstreek-Waterland en Flevoland. Er is een projectleider aangesteld in Alkmaar en 11 februari wordt een kick-off van dit project georganiseerd. Doelstelling van dit project onder de naam 'Veilig na opvang' is om te zorgen voor een betere overdracht met voldoende oog voor en deskundigheid over veiligheid en terugval. Naar aanleiding van uw advies, zal de gemeente Haarlem de vraag inbrengen wat er in de verschillende gemeenten gedaan kan worden aan psychologische ondersteuning na uitstroom. Met de vrouwenopvangsinstelling in Haarlem zal de gemeente bespreken wat mogelijk is met betrekking tot ondersteuning tijdens en na verblijf in de opvang door een praktijkondersteuners bij de huisartsen.

Trajectbegeleiding Maatschappelijke Opvang

In uw brief geeft u aan dat er voor alle dakloze personen goede trajectbegeleiding moet komen, die aansluit bij de persoonlijke behoefte, ongeacht de problematiek. U adviseert om voor economische daklozen trajectbegeleiding in te zetten, eventueel in samenwerking met het Sociaal Wijkteam. Ook het college hecht belang aan goede trajectbegeleiding. Met ingang van 1 juni 2019 is daarom reeds gestart met een pilot voor trajectbegeleiding aan economisch daklozen die hierin voorziet. Onder economisch daklozen verstaan we mensen die vooral op het gebied van huisvesting niet zelfredzaam zijn en niet terug kunnen vallen op voorliggende voorzieningen en/of eigen sociale netwerk. In tegenstelling tot de andere doelgroep van de maatschappelijke opvang is er bij hen geen sprake oggz-problematiek zoals verslaving en psychiatrie. Omdat de woonvraag leidend is, was tot voor kort de gedachte dat de groep economisch daklozen met ondersteuning van het Sociaal Wijkteam de opvang binnen redelijke tijd weer konden verlaten. Omdat de realiteit leert dat het deze groep niet lukt om op eigen kracht de opvang te verlaten is met ingang van 1 juni 2019 de hierboven genoemde pilot gestart. Dat houdt in dat de economisch dakloze of het economisch dakloze gezin aan een trajecthouder van HVO-Querido wordt gekoppeld. Samen werken zij aan een trajectplan dat leidt tot uitstroom. De pilot duurt anderhalf jaar. Na deze periode zal onder meer op basis van de resultaten besloten worden over al dan niet continueren.

Ook pleit u voor het gelijktrekken van de beschikkingsduur voor de economische daklozen van 3 maanden naar 6 maanden, omdat de problematiek bij deze doelgroep vaak groter is dan gedacht. U stelt daarom ook vraagtekens bij de haalbaarheid van de uitstroomtermijn binnen 3 maanden. Omdat in de praktijk inderdaad geconstateerd is dat uitstroom binnen 3 maanden niet realistisch is, ontvangt ook deze doelgroep in bijna alle gevallen een beschikking voor 6 maanden. Hiernaast wil het college benadrukken dat als het niet gelukt is om binnen de gestelde termijn van een beschikking uit te stromen door een gebrek aan doorstroommogelijkheden, de beschikking wordt verlengd.

Tot slot geeft u aan dat u graag geïnformeerd wil worden over het schorsingsbeleid van de Maatschappelijke Opvang organisaties.

In het Handboek Maatschappelijke Opvang zijn ketenbrede afspraken inzake schorsing opgenomen. In hoofdstuk vijf vindt u de gemaakte afspraken over het schorsingsbeleid. U kunt het Handboek Maatschappelijke Opvang vinden via de website van de gemeente Haarlem: <https://www.haarlem.nl/opvang-dak-en-thuislozen/> De gemeente Haarlem is voornemens om het schorsingsbeleid te evalueren op de effectiviteit. Graag betreft het college de Participatieraad bij deze evaluatie en vraagt het college uw advies over de uiteindelijke resultaten.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris,

de burgemeester,

C.M. Lenstra

drs. J. Wienen